

Respons

Irak: Desertering og straff – peshmergastyrkene og den irakiske hæren

Problemstilling/spørsmål:

1. Type straff. Hva er straffen for (eller andre følger av) desertering fra peshmergaen og den irakiske hæren?
2. Informasjon om straff. Blir det opplyst om hva straffen for desertering fra peshmergaen og den irakiske hæren forut for inngåelse av avtale om tjeneste?
3. Hyppighet. Hvor vanlig er det med desertering fra peshmergaen og den irakiske hæren?
4. Avtalebrudd fra oppdragsgiver. Forekommer det at vervede opplever å bli satt til oppgaver eller sendes til tjenestesteder som bryter med tjenestekontrakten og også er farligere/skarpere oppdrag/steder enn det søkeren var forespeilet?
5. Valg av tjeneste. I hvilken grad kan man forut for kontraktsinngåelse om tjeneste for den irakiske hæren eller peshmergaen velge hva man vil gjøre og hvor?
6. Varighet av tjeneste. Hva er vanlig varighet av avtaler om militærtjeneste?
7. Korrupsjon og nepotisme. Går det an å påvirke hvilket sted man blir satt til tjeneste gjennom kontakter (nepotisme, korrupsjon, kameraderi osv.)?
8. Språkkunnskaper. Blir irakere som ikke kan arabisk satt til tjeneste i den grønne sonen i Bagdad? Blir irakere som ikke kan arabisk satt til tjeneste som innebærer opphold og reising til og fra Bagdad?

Typer av straff og informasjon om straff

Den irakiske militære straffeloven som gjaldt under Saddam Husseins styre, ble fjernet da han ble styrtet i 2003. Etter dette ble det også i 2003 innført et nytt disiplinærreglement. Det nye militære disiplinærreglementet setter en straff på 7 døgn arrest for “fravær utenom permisjon” (Zabaldo 2004).

Ifølge New York Times (Kamber 2008) ble 1300 soldater som hadde desertert i Basra under offensiven mot Sadr-militsen våren 2008, avskjediget. Det blir ikke opplyst om de i tillegg ble straffet for deserteringen.

Vi har ikke funnet informasjon om strafferammer eller -praksis for desertering fra de kurdiske peshmergastyrkene som er direkte underlagt KRG-regjeringen.

Vi har ikke funnet informasjon som spesifikt sier noe om hvorvidt de som skal tjenestegjøre i den irakiske hæren blir opplyst om regelverket for disiplinærstraff før de starter tjenesten.

Avtalebrudd fra oppdragsgiver

Vi har ikke funnet informasjon som spesifikt sier noe om rekrutter som er blitt forespeilet en viss type tjeneste og deretter satt til en annen type tjeneste. I lys av den politisk/militære konteksten som den irakiske hæren er blitt bygget opp i fra 2004, vil det være trolig at enhver som tjenestegjør blir forberedt på at han kan bli satt inn i en stridssituasjon.

Ifølge en nyhetsbyråmelding trykket i USA Today (AP 2006), krever ikke den irakiske hæren at tjenestegjørende personell skriver kontrakt. Dette er blitt gjort for å sikre tilgang på personell. Man anser motivasjonen for å tjenestegjøre som så lav at hvis det skulle stilles kontraktsfestede krav, ville tilgangen på frivillige bli for liten til å fylle mannskapsbehovet. Hvis dette stemmer, vil det måtte antas at innholdet i tjenesten vil kunne fastsette nokså vilkårlig.

Hyppeghet av desertering

Den irakiske hæren har siden arbeidet med å rekonstruere den ble påbegynt i 2004, hatt store problemer med omfattende og stadig forekommende desertering. Dette har vært hyppig rapportert. Under hærens offensiver i Bagdad og Basra våren 2008, ble det for eksempel meldt om at flere kompanier og en hel brigade deserterte under kamp (Kamber 2008, Cordesman 2008).

Vi har ikke funnet rapporter om desertering fra de kurdiske peshmergastyrkene som er direkte underlagt KRG-regjeringen. Derimot er det blitt rapportert om at det har forekommet desertering fra peshmergaenheter som er blitt innkorporert i den irakiske hæren. Disse deserteringene skal ha skjedd der hvor slike avdelinger er blitt satt inn i forbindelse med interne arabiske stridshandlinger for eksempel i Bagdad (Fadel & Taha 2007).

Valg av tjeneste

Ifølge Cordesman (2008) er hæren basert på lokal rekruttering og tjenestegjøring med avgrensede forsvarsoppgaver. Dette skal ha skapt store problemer for hærens evne til mobilitet og til å utføre offensive oppdrag. Over halvparten av hærens personell skal være utplassert i sitt eget lokalmiljø.

Det ser slik sett ut til at tjenestested har blitt knyttet sammen med rekrutteringsmåten, og i mindre grad overlatt til den enkeltes valg. Vi har ikke funnet informasjon som sier noe spesifikt om hvilke muligheter den enkelte har til selv å påvirke tjenesteinnhold og -sted.

Respons Irak: Desertering og straff – peshmergastyrkene og den irakiske hæren

Varighet av tjeneste

I den grad dett er riktig at det ikke blir skrevet noen kontrakt mellom hæren og den tjenestegjørende, vil tjenestens varighet neppe kunne avtales bindende. Det har imidlertid ikke lyktes å finne informasjon om dette i åpne kilder.

Korrupsjon og nepotisme

Det er ikke funnet informasjon som sier noe spesifikt om dette. Det er imidlertid velkjent at korrupsjon og nepotisme forekommer i svært stort omfang i Irak. I tillegg har hæravdelingens og hærpersonells lojalitet til landets myndigheter i mange tilfeller vært sterkt betvilt. I lys av dette kan en derfor ikke se bort fra at den enkelte tjenestegjørendes muligheter til å påvirke tjenesten vil være store, avhengig av egne ressurser og forbindelser.

Språkkunnskaper

Det er ikke funnet informasjon som spesifikt sier noe om hvorvidt irakere som ikke kan arabisk blir tildelt oppdrag i Bagdads "Grønne Sone", eller som innebærer opphold i og reising til/fra Bagdad. Imidlertid opplyser nyhetsbyrået AINA at kurdiske peshmerga-enheter som er blitt innkorporert i den nasjonale hæren og som skulle settes inn i Bagdad, ifølge det irakiske forsvarsdepartementet ville bli forsterket med egne translatører. Dette skulle gjøres for å sikre at de bl.a. ville være i stand til å bemanne sjekkpunkter sammen med arabisk personell (Fadel & Taha 2007).

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- AP (2006, 13. april), US, Iraq commanders protest policy that lets Iraqi troops leave. *Associated Press*. Tilgjengelig fra http://www.usatoday.com/news/world/iraq/2006-04-13-iraq-leave-policy_x.htm [lastet ned 27. februar 2009]
- Cordesman, A. (2006, 4. oktober). *Iraqi force development – Can Iraqi forces do the job?*. Washington DC: Center for Strategic and International Studies. Tilgjengelig fra http://www.csis.org/index.php?option=com_csis_pubs&task=view&id=3517 [lastet ned 27. februar 2009]
- Fadel, L. & Taha, Y. (2007, 20. januar) Kurdish Iraqi soldiers are deserting to avoid the conflict in Baghdad. *AINA (Assyrian International News Agency)*. Tilgjengelig fra <http://www.aina.org/news/20070119191354.htm> [lastet ned 9. mars 2009]
- Kamber, Michael (2008, 17. april). Desertion or break? An Iraqi gives his side. *The New York Times*. Tilgjengelig fra http://www.nytimes.com/2008/04/17/world/middleeast/17deserters.html?_r=1 [lastet ned 27. februar 2009]

Respons Irak: Desertering og straff – peshmergastyrkene og den irakiske hæren

- Zabaldo, J (2004, 6. desember). Iraqi defence ministry work on disciplinary code. *American Forces Press Service*. Tilgjengelig fra <http://www.defenselink.mil/news/newsarticle.aspx?id=24663> [lastet ned 27. februar 2009]